

Natuurtoets PCT-terrein te Rijnwoude

Toetsing van de voorgenomen ontwikkeling aan de wet- en
regelgeving voor natuur

Definitief

Grontmij Nederland bv
Waddinxveen, 6 juni 2005

Verantwoording

Titel : Natuurtoets PCT-terrein te Rijnwoude
Projectnummer : 169055
Documentnummer : 99062118 - Korp/LT
Revisie :
Datum : 6 juni 2005

Auteur(s) : C.J. Jaspers
e-mail adres : hans.jaspers@grontmij.nl
Gecontroleerd : ir. C.J. Jaspers
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd : E.F. Korpmaal
Paraaf goedgekeurd :

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Het plangebied.....	4
1.3	Werkwijze.....	5
2	Inventarisatie.....	7
2.1	Werkwijze en bronnen.....	7
2.2	Flora.....	7
2.3	Vogels.....	7
2.4	Zoogdieren.....	8
2.5	Amfibieën, reptielen en vissen.....	8
3	Effecten.....	9
3.1	De voorgenomen activiteit.....	9
3.2	Toetsingsaspecten.....	9
3.3	De mogelijke effecten.....	9
4	Toetsing aan beleid, wet- en regelgeving.....	11
4.1	Inleiding.....	11
4.2	Vogelrichtlijn.....	11
4.3	Habitatrichtlijn.....	11
4.4	Natuurbeschermingswet.....	11
4.5	Structuurschema Groene Ruimte.....	12
4.6	Flora- en faunawet.....	12
5	Conclusies.....	14

1 Inleiding

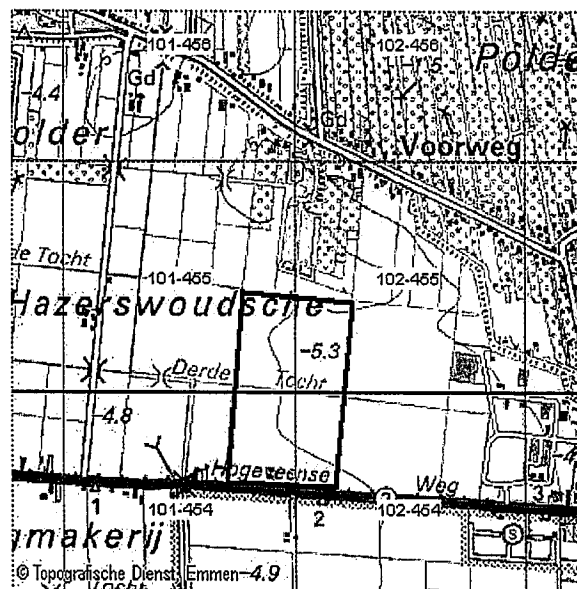
1.1 Aanleiding en doel

De ontwikkelaar Meersma Projecten heeft het voornemen een pot- en containerteeltterrein in de gemeente Rijnwoude te ontwikkelen. Voor deze ontwikkeling is een MER opgesteld en wordt het bestemmingsplan in opdracht van de gemeente Rijnwoude nader uitgewerkt. In het kader van het bestemmingsplan is een toetsing aan de wet- en regelgeving voor natuur noodzakelijk. Voor de uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden is daarbij mogelijk ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan de orde.

De gemeente Rijnwoude heeft Grontmij opdracht gegeven voor het uitvoeren van een zogenaamde natuurtoets voor het bestemmingsplan en voorbereiding voor eventuele ontheffingaanvraag. Deze laatste is niet in de opdracht inbegrepen, maar kan desgewenst aanvullend worden uitgevoerd.

1.2 Het plangebied

Het plangebied met een oppervlakte van circa 30 ha is gelegen ten westen van Boskoop in de Polder Hazerswoudse Droogmakerij (fig. 1).

Figuur 1: topografische ligging plangebied

De bodem bestaat uit kalkrijke tot kalkrijke klei en wordt gebruikt als intensief akkerland (fig. 2). Er is sprake van een kwelflux van 0,6 mm/dag in het zuiden tot 1,4 mm/dag in het noorden.

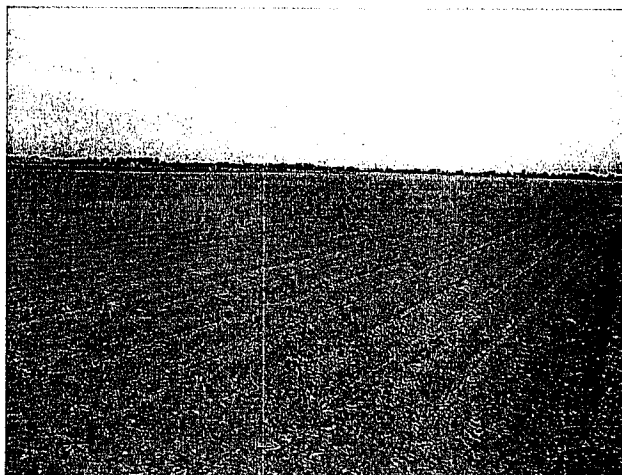

Fig 2: overzicht plangebied

Langs de randen van het plangebied zijn watergangen aanwezig van circa 1-3 m breedte. Ter illustratie is een foto van de noordelijke scheidingssloot opgenomen (fig. 3). Centraal in het plangebied ligt de Derde Tocht met een breedte van circa 3 m. De waterdiepte in de sloten varieert 20-30 cm met een dikke sliblaag (20-30 cm). De drooglegging in het gebied bedraagt circa 100 cm. De oeverwaluds zijn steil tot extreem steil (65-80 graden). De gewassen worden tot aan de bovenkant van het oevertalud verbouwd. Opgaande begroeiing ontbreekt geheel.

Fig 3: Impressie scheidingssloot

1.3 Werkwijze

De natuurtoets bestaat uit de volgende stappen:

1. Inventarisatie beschermde natuurwaarden.
2. Analyse van de effecten.
3. Toetsing van de effecten aan het natuurbeschermingskader.
4. Advies voor nader onderzoek en procedures.

De toetsing betreft de volgende wet- en regelgeving:

- Vogel- en Habitatrichtlijn.
- Flora- en faunawet.
- Natuurbeschermingswet.
- Structuurschema Groene Ruimte.

De methodiek en resultaten per stap zijn in de achtereenvolgende hoofdstukken 2 tot en met 5 beschreven.

2 Inventarisatie

2.1 Werkwijze en bronnen

De inventarisatie beperkt zich tot soorten, die beschermd zijn in het kader van de wet- en regelgeving. Dit betreft de soortengroepen vogels, zoogdieren, vissen, amfibieën, planten en enkele ongewervelden.

In eerste instantie is de beschikbaarheid aan gegevens bij het Natuurloket onderzocht voor de km-hokken, waarin het plangebied is gelegen (zie figuur 1):

- De vaatplanten zijn matig tot goed onderzocht. Melding wordt gemaakt van 1 Rode lijstsoort en 1 beschermde soort in het kader van de Flora- en faunawet.
- De vogels zijn alleen voor km-hok 101-454 (zie figuur 1) onderzocht met als resultaat 22 broedvogelsoorten.
- Zoogdieren zijn slecht tot niet onderzocht. Waarnemingen betreffen 3-7 flora- en faunawetsoorten en 1-4 Habitatrictlijnsoorten.
- Amfibieën zijn eveneens niet tot slecht onderzocht met meldingen van 2 flora- en faunawetsoorten, waarvan 1 Habitatrictlijn.
- Vissen zijn niet onderzocht.

De gegevens van Natuurloket zijn niet opgevraagd, aangezien de betreffende km-hokken veel groter zijn dan het plangebied en daarmee het voorkomen van soorten in het plangebied niet zonder meer kan worden vastgesteld. Naar vissen en amfibieën is nader veldonderzoek verricht door AquaSense op 28 april 2005. Naar planten, vogels, zoogdieren en ongewervelden is geen uitgebreid veldonderzoek verricht, gezien de geringe verwachtingswaarde. Wel zijn waarnemingen van deze soortengroepen meegenomen tijdens het veldonderzoek naar vissen en amfibieën.

2.2 Flora

Tijdens het veldonderzoek eind april 2005 zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Het akkerland was nagenoeg onbegroeid als gevolg van de groundbewerking en waarneembare bespuiting met bestrijdingsmiddelen. De begroeiing in de sloten is hier beperkt tot lokaal aanwezige schedefonteinkruid en sterrekroos. Gezien het intensieve landgebruik is het voorkomen van beschermde soorten in een later tijdstip in het jaar niet waarschijnlijk.

2.3 Vogels

Tijdens het veldonderzoek in april 2005 zijn geen broedende vogels in het plangebied waargenomen. Aan foeragerende vogels zijn alleen meerkoeten, wilde eenden, veldleeuwrik en een op stekelbaars foeragerende lepelaar waargenomen. Op basis van de geringe geschiktheid van het gebied voor broedvogels is geen nader veldonderzoek uitgevoerd.

Gezien de afwezigheid van enige begroeiing is het mogelijke voorkomen van broedvogels beperkt tot eventueel meerkoet en wilde eend.

Het is onwaarschijnlijk, dat het plangebied van belang is voor een rode lijst akker/weidevogel als de patrijs, grutto of huismus. Zeker niet als broedgebied, maar ook niet als foerageergebied. Naast het ontbreken van de opgaande begroeiing of kruiden kan verwacht worden dat het bodemleven minimaal is als gevolg van spuiten met bestrijdingsmiddelen.

De waarnemingen van broedvogels van het Natuurloket/SOVON in het zuidwestelijk gelegen km hok betreffen bos- en struweelvogels. Waarschijnlijk hebben deze waarnemingen betrekking op de opgaande beplanting van het Bentwoud in ontwikkeling c.q. de tuinen langs de aanwezige huizen ten zuiden van het plangebied. Voor de Rode lijstsoorten die door het Natuurloket/SOVON worden gemeld zijn eveneens bos- en struweelvogels, waarvoor het plangebied ongeschikt is en het voorkomen aldus kan worden uitgesloten.

2.4 Zoogdieren

Gezien het intensieve landgebruik en het ontbreken van opgaande begroeiing zal het voorkomen van zoogdieren met redelijke zekerheid beperkt zijn tot landelijk zeer algemene soorten als haas, huisspitsmuis, egel, veldmuis, konijn en mol. Het plangebied vormt geen geschikt foerageergebied voor de meeste vleermuizen door het ontbreken van lijnvormig begroeiing. Voor de water-vleermuis lijkt het gebied eveneens weinig geschikt. De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen is met redelijke zekerheid uit te sluiten door het ontbreken van hiervoor geschikte locaties als oude gebouwen of oude bomen.

2.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Het voorkomen van vissen en amfibieën is eind april 2005 door AquaSense in het veld geïnventariseerd. Alle sloten zijn afgelopen met een handschepnet, om de 25-50 m is gemonsterd. In de derde tocht is additioneel een trek met het leusnet (sleepnet) genomen van circa 20 m. De vangsten zijn beperkt tot 10-doornige stekelbaars en 3-doornige stekelbaars.

In de sloot oostelijk van het perceel langs de weg (N455) zijn enkele bruine kikkers waargenomen. Deze sloot maakt echter geen deel uit van het project en zal behouden blijven.

Reptielen als de ringslang zijn met redelijke zekerheid niet in het plangebied te verwachten door het ontbreken van geschikt biotoop en de afwezigheid van de soort in de directe omgeving.

3 Effecten

3.1 De voorgenomen activiteit

Het plangebied wordt geheel ingericht voor pot- en containerteelt. Dit betekent de aanleg van kassen. Er zal geen sprake zijn van belichte teelt en dus geen lichtverstoring, behoudens de aanwezigheid van lantaarns langs de toegangswegen.

De langs de rand van het plangebied gelegen watergangen zullen worden gespaard en verbreed. De westelijk aangrenzende sloot zal worden ingericht als ecologische groenzone met natuurvriendelijke oevers ten behoeve van de ecologische verbinding tussen het Bentwoud en het groengebied van de natuurcamping Hazershof. De in het plangebied aanwezige Derde Tocht zal worden gedempt en circa 100 m zuidelijker weer worden teruggelegd.

3.2 Toetsingsaspecten

In dit hoofdstuk is beschreven welke effecten de voorgenomen inrichting heeft op de aanwezige beschermde soorten. De te beoordelen aspecten zijn:

- Vernietiging.
- Verstoring.
- Versnippering.
- Verdroging.
- Verontreiniging.

3.3 De mogelijke effecten

Vernietiging

De voorgenomen activiteit leidt door ruimtebeslag tot het verdwijnen van de aanwezige standplaatsen van planten en leefgebieden voor diersoorten. Het betreft in het gebied voorkomende algemene planten, zoogdieren, amfibieën, vissen en foeragerende vogels. De zoogdieren en vogels zullen uitwijken naar geschikte leefgebieden in de aanliggende landbouwpercelen.

De effecten zullen in ecologisch opzicht gering zijn, aangezien het landelijk algemeen voorkomende soorten betreft, waarvan de gunstige staat van instandhouding bij voorbaat niet in het geding is.

Verstoring

Door de inrichtingswerkzaamheden zullen leiden tot verstoring van de aanwezige diersoorten, met name vogels en grotere zoogdieren. Deze zullen uitwijken naar geschikte leefgebieden in de aanliggende landbouwpercelen.

Door het ontbreken van bijzondere soorten en uitwijkmogelijkheden zullen de effecten gering zijn.

Versnippering

De aanwezigheid van kassen kan leiden tot een barrièrewerking voor diersoorten als kleine zoogdieren, vissen en amfibieën.

De effecten hiervan zijn naar verwachting gering aangezien de barrièrewerking niet absoluut is, er geen bijzondere soorten voorkomen.

Verdroging

Verdroging is niet aan de orde omdat door de ingreep de grondwaterstand en waterkwaliteit niet zal veranderen.

Verontreiniging

Verontreiniging is eveneens niet aan de orde, ervan uitgaande dat alle afvalstromen op een milieutechnisch verantwoorde manier worden afgevoerd en verwerkt.

4 Toetsing aan beleid, wet- en regelgeving

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een algemene toelichting gegeven op het relevante natuur- en soortenbeleid en het specifiek voor het plangebied geformuleerde gebiedenbeleid. Het betreft:

- Vogel- en Habitatrichtlijn.
- Flora- en faunawet.
- Natuurbeschermingswet.
- Structuurschema Groene Ruimte (SGR).

4.2 Vogelrichtlijn

De Europese Vogelrichtlijn regelt de bescherming van vogelsoorten door aanwijzing van zogenaamde Speciale Beschermingszones. Toetsingscriterium zijn de mogelijke significante effecten op kwalificerende vogels.

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een speciale beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn. Het dichtstbijzijnde Vogelrichtlijngebied (Broekvelden/Vettenbroek) is gelegen op circa 10 km afstand. Mede gezien de geringe te verwachten effecten zal er geen sprake zijn van significante effecten in het kader van de externe werking op dit Vogelrichtlijngebied.

4.3 Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn regelt de bescherming van habitats voor soorten door aanwijzing Speciale Beschermingszones (SBZ) en bijzondere planten- en diersoorten (bijlage IV).

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een SBZ van de Habitatrichtlijn. Het dichtstbijzijnde Habitatrichtlijngebied is de Nieuwkoopse plassen op meer dan 10 km afstand. Mede gezien de geringe te verwachten effecten zal er geen sprake zijn van significante effecten in het kader van de externe werking op dit Habitatrichtlijngebied. Het uitvoeren van een passende beoordeling is derhalve niet aan de orde. In het plangebied komen geen bijlage IV soorten voor.

4.4 Natuurbeschermingswet

De huidige Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van staatsnatuurmonumenten (eigendom van de staat) en beschermde natuurmonumenten (eigendom van particulieren en natuurorganisaties). De nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 zal de Natuurbeschermingswet van 1968 vervangen en treedt eind 2005 in werking. In de nieuwe Natuurbeschermingswet zal ook de bescherming van de speciale beschermingszones (SBZ) op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn worden geregeld.

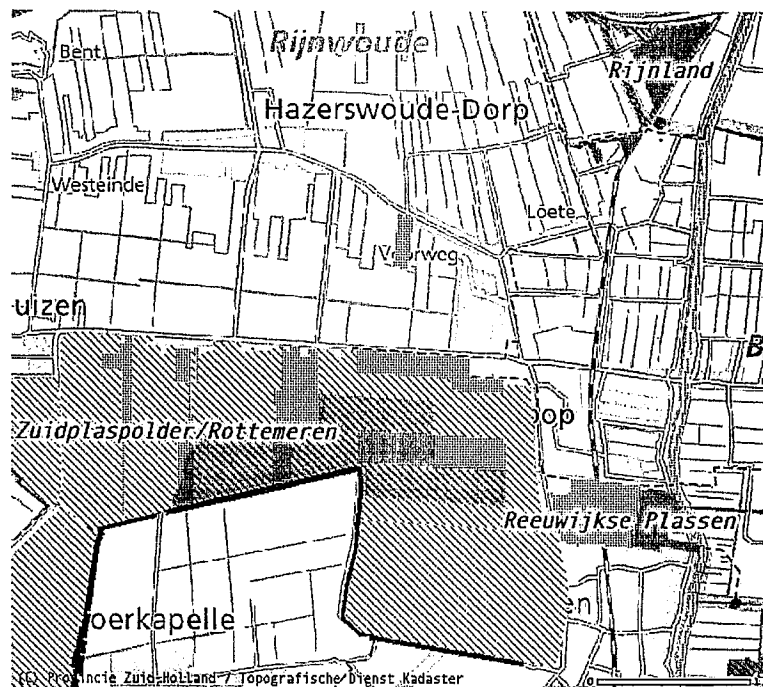
Het plangebied maakt geen deel uit van een Beschermd of Staatsnatuurmonument of is in de directe omgeving daarvan gelegen.

Mede gezien de geringe te verwachten effecten zal er geen sprake zijn van significante effecten in het kader van de externe werking van de Natuurbeschermingswet.

4.5 Structuurschema Groene Ruimte

Het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) geeft het beleidsmatige beschermingskader voor de Ecologische hoofdstructuur. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt.

Het groengebied van de natuurcamping Hazershof ten noorden van het plangebied evenals het groengebied van het Bentwoud ten zuiden van het plangebied maken deel uit van de Provinciale EHS. Het plangebied zelf maakt er geen deel van uit. Aangezien er geen sprake is van belichtingscultuur zullen er geen effecten zijn in het kader van de externe werking op de aanliggende EHS-gebieden. Door de inrichting van de westelijk aanliggende watergang zal juist een ecologische verbinding tussen beide groengebieden worden gerealiseerd.

Figuur 3. Provinciale ecologische Hoofdstructuur ter hoogte van het plangebied

In het kader van het provinciaal beleid zijn Rode lijstsoorten compensatieplichtig. In het plangebied komen echter geen Rode lijstsoorten voor, waardoor compensatie niet aan de orde is.

4.6 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht en is gericht op de bescherming van individuele soorten op nationaal niveau. De Flora- en faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermt. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. Op 8 februari 2005 is het wijzigingsbesluit Flora- en faunawet (10 september 2004) inwerking getreden.

De beschermde soorten worden onderscheiden in drie beschermingscategorieën:

1. Algemene soorten

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.

2. Overige soorten

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).

3. Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In het plangebied komen beschermde soorten voor. Dit betreft alle zoogdieren, amfibieën en vogels. Het betreft echter alle landelijk zeer algemene soorten waarvoor de gunstige staat van instandhouding bij voorbaat niet in het geding is en waarvoor op basis van de nieuwe AMvB een algemene vrijstelling geldt bij ruimtelijke inrichting. Voor vogels geldt deze vrijstelling niet, maar ontheffing is niet noodzakelijk indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd dan wel voor aanvang hiervan worden begonnen.

5 Conclusies

Geconcludeerd kan worden dat het plangebied:

- niet gelegen is in of nabij een beschermingszone van de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- niet gelegen is in of nabij een Staats- of Beschermd natuurmonument;
- geen deel uit maakt van de PEHS, wel in de directe omgeving hiervan is gelegen, maar geen effecten hierop heeft. De inrichting van de westelijk aanliggende sloot leidt tot een versterking van de ecologische structuur door het functioneren als ecologische verbindingszone;
- een aantal soorten herbergt die beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten (exclusief vogels) geldt echter een algemene vrijstelling en is geen ontheffing noodzakelijk. Voor vogels is geen ontheffing noodzakelijk indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd dan wel voor aanvang ervan worden begonnen.